

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 1612
Warszawa, 24 maja 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Kodeks pracy.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Roberta Telusa.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Andrzej Adamczyk; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Iwona Ewa Arent; (-) Marek Ast; (-) Zbigniew Babalski; (-) Barbara Bartuś; (-) Dariusz Bąk; (-) Włodzimierz Bernacki; (-) Mariusz Błaszczak; (-) Jacek Bogucki; (-) Łukasz Borowiak; (-) Barbara Bubula; (-) Jerzy Budnik; (-) Zbigniew Chmielowiec; (-) Witold Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Edward Czesak; (-) Jan Dziejczak; (-) Jacek Falfus; (-) Anna Fotyga; (-) Zbigniew Girzyński; (-) Kazimierz Gołojuch; (-) Jarosław Gowin; (-) Teresa Hoppe; (-) Józefa Hryniewicz; (-) Jarosław Tomasz Jagiełło; (-) Wiesław Janczyk; (-) Andrzej Jaworski; (-) Izabela Kloc; (-) Sławomir Kłosowski; (-) Robert Kołakowski; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Bartosz Kownacki; (-) Iwona

Kozłowska; (-) Mirosław Koźlakiewicz; (-) Maks Kraczkowski; (-) Leonard Krasulski; (-) Tomasz Latos; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marzena Machałek; (-) Antoni Macierewicz; (-) Ewa Malik; (-) Maciej Małecki; (-) Gabriela Masłowska; (-) Grzegorz Matusiak; (-) Beata Mazurek; (-) Kazimierz Moskal; (-) Maria Nowak; (-) Jacek Osuch; (-) Mirosław Pawlak; (-) Krystyna Pawłowicz; (-) Małgorzata Pępek; (-) Stanisław Piotrowicz; (-) Mirosław Pluta; (-) Jerzy Polaczek; (-) Marek Polak; (-) Piotr Polak; (-) Krzysztof Popiołek; (-) Elżbieta Rafalska; (-) Grzegorz Raniewicz; (-) Jerzy Rębek; (-) Józef Rojek; (-) Bogdan Rzońca; (-) Marek Sawicki; (-) Henryk Smolarz; (-) Anna Elżbieta Sobecka; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Andrzej Szlachta; (-) Andrzej Sztorc; (-) Stanisław Szwed; (-) Janusz Śniadek; (-) Jacek Świat; (-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Robert Telus; (-) Ryszard Terlecki; (-) Genowefa Tokarska; (-) Jacek Tomczak; (-) Jan Warzecha; (-) Michał Wojtkiewicz; (-) Grzegorz Adam Woźniak; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Marzena Dorota Wróbel; (-) Kazimierz Ziobro; (-) Kosma Złotowski; (-) Maria Zuba; (-) Jacek Żalek; (-) Jerzy Żyżyński.

USTAWA
z dnia ..... 2013 r.
o zmianie ustawy - Kodeks pracy

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.²⁾) :

1) Art. 151^{9a} otrzymuje brzmienie:

„**Art. 151^{9a}** Praca w niedzielę i święta w placówkach handlowych jest niedozwolona.”

2) W art. 151¹⁰ w p. 9) po lit. h) dodaje się lit. i) o brzmieniu:

„i) stacjach benzynowych.’

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks Pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) ma polegać na zakazie pracy w placówkach handlowych w każdą niedzielę. Praca w niedzielę w placówkach handlowych, zwłaszcza kobiet, które stanowią większość zatrudnionych w handlu, a jednocześnie pełniących odpowiedzialne funkcje w życiu rodzinnym i wychowywaniu dzieci, jest przez znaczną część społeczeństwa oceniane negatywnie. Ustawowe gwarancje otrzymania za pracę w niedzielę innego dnia wolnego od pracy nie są wystarczającą rekompensatą i nie zapewniają pracownikom zatrudnionym w handlu możliwości integracji z rodziną w niedzielę, która w tradycji polskiej jest dniem świętym i rodzinnym. Trudno także uznać, że funkcjonowanie wszystkich placówek handlowych w niedzielę jest uzasadnione koniecznością zaspokajania codziennych potrzeb ludności. Najlepszym dowodem jest sytuacja jaka ma miejsce od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 24 sierpnia 2007(Dz.U. z2007r. Nr176, poz.1239) zakazującej pracy w placówkach handlowych w święta. Mimo początkowych obaw przepis się sprawdza i dobrze funkcjonuje od kilka lat. Proponowany projekt dodaje do sprawdzonego już w praktyce zakazu pracy w placówkach handlowych w święta – zakazu pracy w tychże placówkach w każdą niedzielę. Jednocześnie, wnioskodawca chcąc zagwarantować zapewnienie podstawowych potrzeb społecznych do katalogu miejsc, w których praca jest dozwolona w niedzielę i święta dodał stacje benzynowe.

Aktualny, rzeczywisty stan w tej dziedzinie, która ma być unormowana.

Aktualny Kodeks Pracy zabrania pracy w placówkach handlowych jedynie w święta. Gdy święto przypada w niedzielę zakaz pracy także obowiązuje i jest to jedyny przypadek prawnego zakazu pracy w placówkach handlowych w niedzielę.

Różnice pomiędzy dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym.

Dotychczasowe zapisy w kodeksie pracy nie zabraniają w jednoznaczny sposób pracy w niedzielę w placówkach handlowych. Wyjątkiem jest wspomniany powyżej przypadek gdy niedziela przypada w dzień świąteczny. Obowiązujące na obszarze Polski, dni świąteczne wymienione są w ustawie z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U. z1951r. Nr4, poz.28, z późn. zm.). Proponowany projekt ustawy zabrania pracy w placówkach handlowych we wszystkie niedziele i święta.

Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Wprowadzenie w życie proponowanej zmiany Kodeksu pracy pociągnie za sobą bardzo korzystne skutki społeczne. Po wielu latach zaniedbań stworzona zostanie nowa jakość życia dla rodzin, zwłaszcza dla rodzin pracowników zatrudnionych w sektorze handlu. Zapoczątkowany zostanie, zapomniany już trend pielęgnowania rodziny jako podstawowej jednostki społecznej. Dotyczyć to będzie także rodzin nie związanych z działalnością handlową, a zapędzonych w szaleńczą chęć kupowania niekoniecznie z potrzeby - a pod wpływem reklamy i bez szacunku dla poświęcenia pracujących w niedzielę, a przede wszystkim bez szacunku dla swoich najbliższych. Zmienić się może cała kultura obchodzenia dnia wolnego od pracy. Zmienić, a wręcz można powiedzieć powrócić do dawnych dobrych tradycji. Zamknięcie placówek handlowych w niedzielę daje nową szansę kulturze. Pojawi się szansa na ożywienie centrów miast, parków, deptaków i skwerów, z których to coraz częściej ludność w dni wolne wysysana jest do podmiejskich centrów handlowych. Wszystkie te aspekty poprawią integrację i zacieśnią więzy rodzinne, co ma niebagatelne znaczenie – zwłaszcza przy tak dramatycznych prognozach demograficznych przedstawianych dla naszego kraju. Jeśli chodzi o skutki gospodarcze i finansowe - zakaz pracy w placówkach handlowych w niedzielę nie powinien przynieść większych zmian w szeroko rozumianej gospodarce kraju. Z uwagi na to, że ilość środków dostępnych w budżetach domowych nie zmieni się – to zakupy zostaną rozłożone na sześć dni a nie siedem, a ciężar zakupów niedzielnych przełożony zostanie na sobotę i poniedziałek. Zasada ta jest już teraz stosowana przez wiele rodzin hołdujących tradycyjnemu modelowi tygodnia. Dla budżetu państwa oznacza to iż wpływy z podatku VAT, CIT, PIT i choćby akcyzy pozostaną na praktycznie niezmiennym poziomie. Często uważa się, że zakaz pracy w placówkach handlowych w niedzielę spowoduje wzrost bezrobocia, co jest twierdzeniem nieprawdziwym, gdyż już dziś obowiązujący kodeks pracy nakłada na pracodawcę obowiązek dania pracownikowi dnia wolnego za przepracowaną niedzielę, który tym samym ma sześciodniowy tydzień pracy. Przykład ten jasno przedstawia fakt, iż wprowadzenie proponowanych zmian nie spowoduje wzrostu bezrobocia, a wręcz przeciwnie może przynieść dodatkowe miejsca pracy w wspomnianych wcześniej jednostkach związanych z kulturą i wypoczynkiem. Ponadto zatrudnienie w branży handlowej wobec kryzysu jest już i tak bardzo obniżone. Nie ma więc podstaw, że wolna niedziela przełożyłaby się na wzrost bezrobocia.

Proponowane rozwiązania przyczynią się ponadto do poprawy sytuacji finansowej małych rodzinnych sklepów, które od lat borykają się z nierówną konkurencją z dużymi placówkami handlowymi.

Źródła finansowania projektu pociągające obciążenia budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

Proponowany projekt ustawy nie obciąża budżetu państwa, ani jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 7 czerwca 2013 r.

BAS-WAEM-1299/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
o zgodności przedstawionego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
– Kodeks pracy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus) z
prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy zakłada rozszerzenie zakazu pracy w placówkach handlowych na niedziele (obecnie obowiązuje zakaz pracy w święta, w tym w święta przypadające w niedziele). Jednocześnie projekt przewiduje rozszerzenie listy wyjątków określających przypadki, w których praca w niedziele i święta jest dozwolona. Zmiana polegałaby na dopuszczeniu pracy w niedziele i święta na stacjach benzynowych.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Zagadnienia dotyczące pracy w niedziele i święta nie są wprost regulowane prawem Unii Europejskiej. Krajowe przepisy dotyczące tej kwestii były jednak wielokrotnie oceniane przez Trybunał Sprawiedliwości pod kątem zgodności ze swobodami rynku wewnętrznego oraz z regulacjami dotyczącymi czasu pracy.

a) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że reguły dotyczące godzin (dni), w których sklepy powinny być zamknięte, nie są objęte zakresem art. 34 (zakaz stosowania między państwami członkowskimi ograniczeń ilościowych w przywozie towarów i środków o skutku równoważnym) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), o ile reguły te odnoszą się w ten sam

sposób do wszystkich przedsiębiorców działających na terytorium danego państwa i oddziałują w ten sam sposób, prawnie i faktycznie, na sprzedaż produktów krajowych i produktów z innych państw członkowskich. Warunek jednakowego oddziaływania jest spełniony, jeżeli nie ma dowodu, że celem takich regulacji jest wpływ na handel między państwami członkowskimi lub że przepisy takie mogą prowadzić do nierównego traktowania produktów krajowych i produktów importowanych w zakresie dostępu do rynku. Zatem krajowe przepisy, których efektem jest ograniczenie sprzedaży jakiegoś towaru, a w konsekwencji – także jego importu, nie mogą być, jako takie, uznane za ograniczające dostęp do rynku produktom importowanym w większym stopniu niż analogicznym produktom krajowym. Fakt, że przepisy krajowe mogą ograniczyć wielkość sprzedaży, w tym także wielkość sprzedaży produktów importowanych z innych państw członkowskich, nie jest wystarczający do uznania ich za środek o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych w przywozie. Trybunał zauważył ponadto, że przepisy krajowe ograniczające otwieranie sklepów w niedziele odzwierciedlają wybory dotyczące szczególnych narodowych lub regionalnych cech społeczno-kulturalnych. Zapewnienie zgodności tych wyborów z prawem UE należy do państw członkowskich.

Trybunał uznał także, że przepisy krajowe dotyczące godzin (dni) otwarcia sklepów nie naruszają art. 49 TfUE dotyczącego swobody przedsiębiorczości (wyrok TS z dnia 2 czerwca 1994 r. w połączonych sprawach C-69/93 i C-258/93 *Punto Casa* oraz wyrok z dnia 20 czerwca 1996 r. w połączonych sprawach C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 i C-332/94 *Semerano Casa Uno*).

Trybunał nie oceniał zgodności regulacji dotyczącej czasu pracy w niedziele i święta z zasadą swobody świadczenia usług (art. 56 TfUE). Z jego orzecznictwa dotyczącego dopuszczalnych ograniczeń tej swobody wynika jednak, że przepisy regulujące godziny świadczenia usług wprowadzone przez państwo, w którym dostawca usługi ma swoją siedzibę, mają wpływ nie tylko na możliwość składania przez niego ofert usługobiorcom zamieszkałym w tym samym państwie lub przybywającym do tego państwa w celu skorzystania z usługi, ale mają również wpływ na oferowanie usług potencjalnym klientom w innym państwie członkowskim. Wpływają zatem bezpośrednio na dostęp do rynku usług w innym państwie członkowskim. Mogą więc ograniczać obrót usługami między państwami członkowskimi (wyrok TS z dnia 10 maja 1995 r. w sprawie C-384/93 *Alpine Investments*).

Zwraca się uwagę, że nawet niedyskryminacyjne ograniczenie swobody świadczenia usług musi zostać obiektywnie uzasadnione, by mogło zostać uznane za nienaruszające art. 56 TfUE¹.

---

¹ P. Craig, G. de Búrca, *EU Law. Text, Cases, and Materials*, Oxford University Press 2011, s. 808.

b) Dyrektywa **2003/88/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dziennik Urzędowy L 299 z 18 listopada 2003 r. s. 9, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5 tom 4, strona 381) w art. 5 stanowi, że państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by każdy pracownik był uprawniony w okresie siedmiodniowym do minimalnego nieprzerwanego okresu odpoczynku w wymiarze 24 godzin oraz również do odpoczynku dobowego w wymiarze 11 godzin. Dyrektywa nie odnosi się w żaden szczególny sposób do pracy w niedzielę. Warto zauważyć, że poprzednio obowiązująca dyrektywa Rady 93/104/WE (uchylona na mocy art. 27 ust. 1 dyrektywy 2003/88/WE) dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy, stanowiła w preambule, że w odniesieniu do cotygodniowych przerw w pracy należy uwzględnić różnorodność kulturową, etniczną, religijną i inne czynniki występujące w Państwach Członkowskich; w szczególności, wyłącznie do Państwa Członkowskiego należała decyzja, czy **niedziela** powinna być włączona do cotygodniowej przerwy w pracy, a jeżeli tak, to w jakim zakresie. Przepis art. 5 dyrektywy 93/104/WE, który był odpowiednikiem art. 5 dyrektywy 2003/88/WE, w pierwotnej wersji (przed zmianami dokonanyymi z dniem 1 sierpnia 2000 r. przez dyrektywę 2000/34/WE) zawierał również ówczesne zdanie drugie, które stanowiło, że minimalny czas przerwy w pracy określony w akapicie pierwszym powinien w zasadzie obejmować **niedzielę**. Przepis ten został jednak uznany za nieważny przez Trybunał Sprawiedliwości (wyrok z 12 listopada 1996 r. w sprawie C-84/94 Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przeciwko Radzie Unii Europejskiej).

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

a) Proponowana zmiana brzmienia art. 151^{9a} Kodeksu pracy polega na zastąpieniu obecnego zakazu pracy w placówkach handlowych w święta, w tym w święta przypadające w niedziele, zakazem pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta.

Należy uznać, że proponowany przepis odnosi się w ten sam sposób do wszystkich przedsiębiorców działających na terytorium Polski i oddziałuje w ten sam sposób, prawnie i faktycznie, na sprzedaż produktów krajowych i produktów z innych państw członkowskich. Jego celem jest, zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, umożliwienie pracownikom zatrudnionym w handlu integracji z rodziną w niedzielę, która w tradycji polskiej jest dniem świętym i rodzinnym. Celem projektowanego przepisu nie jest natomiast wpływ na handel między państwami członkowskimi. Nie będzie również prowadził do nierównego traktowania produktów krajowych i produktów importowanych w

zakresie dostępu do rynku. Proponowana zmiana nie będzie również naruszała traktatowych zasad: swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług.

W konsekwencji należy uznać, że projektowana zmiana art. 151^{9a} Kodeksu pracy nie narusza art. 34, art. 49 ani art. 56 TfUE.

b) Proponowana zmiana art. 151¹⁰ Kodeksu pracy polega na rozszerzeniu listy wyjątków od zakazu pracy w niedziele i święta. W porównaniu do obecnego stanu prawnego proponuje się wprowadzenie dodatkowego wyjątku dotyczącego pracy na stacjach benzynowych.

Projekt zmierza zatem do liberalizacji ogólnego zakazu pracy w niedziele i święta. Jak wykazano w punkcie III lit. a niniejszej opinii, sam zakaz pracy w niedziele i święta sformułowany jest w sposób niedyskryminacyjny, dotyczy w jednakowym stopniu podmiotów krajowych i podmiotów z innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Jest też uzasadniony względami społecznymi i kulturowymi. Nie narusza zatem art. 34, art. 49 i art. 56 TfUE. Tym bardziej liberalizacja zakazu nie będzie naruszać przywołanych przepisów TfUE.

c) Przepis art. 5 dyrektywy 2003/88/WE jest implementowany do prawa polskiego przez art. 133 § 1 Kodeksu pracy. Proponowane rozszerzenie zakazu pracy w niedziele i święta na wszystkie niedziele, przy równoczesnym rozszerzeniu listy wyjątków od tego zakazu, nie wpłynie na stopień implementacji art. 5 dyrektywy odnośnie przerwy w pracy.

IV. Konkluzje

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, 7 czerwca 2013 r.

BAS-WAPEiM-1300/13

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy zakłada rozszerzenie zakazu pracy w placówkach handlowych na niedziele (obecnie obowiązuje zakaz pracy w święta, w tym w święta przypadające w niedziele). Jednocześnie projekt przewiduje rozszerzenie listy wyjątków określających przypadki, w których praca w niedziele i święta jest dozwolona. Zmiana polegałaby na dopuszczeniu pracy w niedziele i święta na stacjach benzynowych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie – Kodeks pracy nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Opracowano ..... dnia 31 maja 2013r.

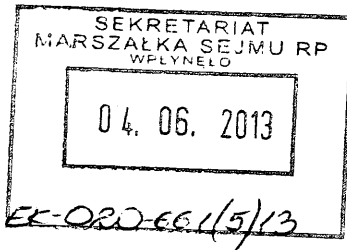
Robert Telus

Posel Na Sejm RP

Reprezentant wnioskodawców

Projekt ustawy

o zmianie ustawy – Kodeks Pracy

Szanowna Pani

Ewa Kopacz

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 36 ust. 1a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, w imieniu wnioskodawców projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks Pracy, składam w załączeniu autopoprawkę do projektu.

Z poważaniem

Telus

Autopoprawka
po projekcie ustawy
z dnia ..... 2013 r.
o zmianie ustawy - Kodeks pracy

Uzasadnienie do projektu otrzymuje brzmienie:

„UZASADNIENIE

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks Pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21. poz. 94, z późn. zm.) ma na celu wprowadzenie całkowitego zakazu pracy w placówkach handlowych w niedziele. Rozwiązanie takie podyktowane jest istotnymi względami społecznymi. Pracownicy placówek handlowych, w obecnym stanie prawnym pracujący również w niedzielę, mają prawo do odpoczynku na takich samych zasadach co pracownicy innych gałęzi gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kobiet, stanowiących znaczny procent osób zatrudnionych w placówkach handlowych. W polskiej i europejskiej kulturze niedziela przeznaczona jest na odpoczynek i życie rodzinne, co wynika z chrześcijańskiej tradycji naszego kontynentu. Nie znajduje uzasadnienia argument o istotnej roli społecznej pracy placówek handlowych w niedziele. Argument ten pozostaje w sprzeczności z analizą skutków wprowadzonego w 2007 roku zakazu pracy placówek handlowych w dni świąteczne. Zakaz ten nie pociągnął za sobą, mimo przedstawianych przed jego wprowadzeniem opinii, jakichkolwiek utrudnień dla obywateli, jak również żadnych negatywnych skutków ekonomicznych.

Dotychczasowe obowiązujące przepisy przewidują bezwzględny zakaz pracy (poza określonymi kategoriami usług) wyłącznie w dni świąteczne (wymienione w ustawie z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U.z1951r. Nr4, poz.28, z późn. zm.)). Zakaz ten obejmuje niedzielę wyłącznie wówczas, gdy przypada ona na dzień świąteczny. Projekt przewiduje rozszerzenie tego zakazu na każdą niedzielę. Jednocześnie projekt przewiduje wpisanie stacji benzynowych na listę podmiotów, w których praca jest dozwolona w niedzielę i święta. Rozwiązanie takie podyktowane jest koniecznością uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych i zapewnienia udzielania usług rzeczywiście niezbędnych.

Rozwiązania podobne do postulowanych funkcjonują obecnie z powodzeniem w wielu krajach europejskich.

Podstawowym pozytywnym skutkiem społecznym wejścia w życie omawianego projektu będzie poprawa sytuacji rodzin i wzmocnienie więzi wewnątrzrodzinnych poprzez wspólne spędzanie czasu. Wprowadzenie zakazu pracy placówek handlowych w niedziele pozwoli również zmienić formę spędzania wolnego czasu – miejsce zakupów w obiektach handlowych (głównie wielkopowierzchniowych) zajmie udział w imprezach kulturalnych lub wycieczki na tereny z nieskażonym środowiskiem naturalnym.

Proponowane regulacje nie będą miały żadnego negatywnego wpływu na rozwój gospodarczy. Wprowadzenie rozwiązań postulowanych w projekcie nie zmniejszy siły nabywczej i wartości konsumpcyjnej gospodarstw domowych, spowoduje jedynie inne rozłożenie w czasie w skali tygodnia wydatków przeznaczonych na zakupy. Proponowana zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na rynek pracy, wbrew wielu opiniom co do ryzyka zwiększenia bezrobocia. Obecnie funkcjonuje faktycznie w handlu 6- dniowy dzień pracy – pracodawcy zobowiązani są do udzielania w tygodniu dnia wolnego pracownikom pracującym w niedzielę. Wprowadzenie obligatoryjnej wolnej niedzieli doprowadzi tylko do stabilizacji tego systemu.

Proponowane rozwiązania przyczynią się ponadto do poprawy sytuacji finansowej małych rodzinnych sklepów, które od lat borykają się z nierówną konkurencją z dużymi placówkami handlowymi.

Projekt ustawy nie ma wpływu na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Problematyka dotycząca projektu nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.”

Warszawa, 17 czerwca 2013 r.

BAS-WAEM-1499/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna o zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus) w wersji uwzględniającej autopoprawkę z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy zakłada rozszerzenie zakazu pracy w placówkach handlowych na niedziele (obecnie obowiązuje zakaz pracy w święta, w tym w święta przypadające w niedziele). Jednocześnie projekt przewiduje rozszerzenie listy wyjątków określających przypadki, w których praca w niedziele i święta jest dozwolona. Zmiana polegałaby na dopuszczeniu pracy w niedziele i święta na stacjach benzynowych.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Zagadnienia dotyczące pracy w niedziele i święta nie są wprost regulowane prawem Unii Europejskiej. Krajowe przepisy dotyczące tej kwestii były jednak wielokrotnie oceniane przez Trybunał Sprawiedliwości pod kątem zgodności ze swobodami rynku wewnętrznego oraz z regulacjami dotyczącymi czasu pracy.

a) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że reguły dotyczące godzin (dni), w których sklepy powinny być zamknięte, nie są objęte zakresem art. 34 (zakaz stosowania między państwami członkowskimi ograniczeń ilościowych w przywozie towarów i środków o skutku równoważnym) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), o ile reguły te odnoszą się w ten sam sposób do wszystkich przedsiębiorców działających na terytorium danego

państwa i oddziałują w ten sam sposób, prawnie i faktycznie, na sprzedaż produktów krajowych i produktów z innych państw członkowskich. Warunek jednakowego oddziaływania jest spełniony, jeżeli nie ma dowodu, że celem takich regulacji jest wpływ na handel między państwami członkowskimi lub że przepisy takie mogą prowadzić do nierównego traktowania produktów krajowych i produktów importowanych w zakresie dostępu do rynku. Zatem krajowe przepisy, których efektem jest ograniczenie sprzedaży jakiegoś towaru, a w konsekwencji – także jego importu, nie mogą być, jako takie, uznane za ograniczające dostęp do rynku produktom importowanym w większym stopniu niż analogicznym produktom krajowym. Fakt, że przepisy krajowe mogą ograniczyć wielkość sprzedaży, w tym także wielkość sprzedaży produktów importowanych z innych państw członkowskich, nie jest wystarczający do uznania ich za środek o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych w przywozie. Trybunał zauważył ponadto, że przepisy krajowe ograniczające otwieranie sklepów w niedziele odzwierciedlają wybory dotyczące szczególnych narodowych lub regionalnych cech społeczno-kulturalnych. Zapewnienie zgodności tych wyborów z prawem UE należy do państw członkowskich.

Trybunał uznał także, że przepisy krajowe dotyczące godzin (dni) otwarcia sklepów nie naruszają art. 49 TfUE dotyczącego swobody przedsiębiorczości (wyrok TS z dnia 2 czerwca 1994 r. w połączonych sprawach C-69/93 i C-258/93 *Punto Casa* oraz wyrok z dnia 20 czerwca 1996 r. w połączonych sprawach C-418/93, C-419/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 i C-332/94 *Semerano Casa Uno*).

Trybunał nie oceniał zgodności regulacji dotyczącej czasu pracy w niedziele i święta z zasadą swobody świadczenia usług (art. 56 TfUE). Z jego orzecznictwa dotyczącego dopuszczalnych ograniczeń tej swobody wynika jednak, że przepisy regulujące godziny świadczenia usług wprowadzone przez państwo, w którym dostawca usługi ma swoją siedzibę, mają wpływ nie tylko na możliwość składania przez niego ofert usługobiorcom zamieszkałym w tym samym państwie lub przybywającym do tego państwa w celu skorzystania z usługi, ale mają również wpływ na oferowanie usług potencjalnym klientom w innym państwie członkowskim. Wpływają zatem bezpośrednio na dostęp do rynku usług w innym państwie członkowskim. Mogą więc ograniczać obrót usługami między państwami członkowskimi (wyrok TS z dnia 10 maja 1995 r. w sprawie C-384/93 *Alpine Investments*).

Zwraca się uwagę, że nawet niedyskryminacyjne ograniczenie swobody świadczenia usług musi zostać obiektywnie uzasadnione, by mogło zostać uznane za nienaruszające art. 56 TfUE¹.

---

¹ P. Craig, G. de Búrca, *EU Law. Text, Cases, and Materials*, Oxford University Press 2011, s. 808.

b) Dyrektywa **2003/88/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz. Urz. UE L 299 z 18.11.2003 r., s. 9, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, tom 4, s. 381) w art. 5 stanowi, że państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by każdy pracownik był uprawniony w okresie siedmiodniowym do minimalnego nieprzerwanego okresu odpoczynku w wymiarze 24 godzin oraz również do odpoczynku dobowego w wymiarze 11 godzin. Dyrektywa nie odnosi się w żaden szczególny sposób do pracy w niedzielę. Warto zauważyć, że poprzednio obowiązująca dyrektywa Rady 93/104/WE (uchylona na mocy art. 27 ust. 1 dyrektywy 2003/88/WE), dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy, stanowiła w preambule, że w odniesieniu do cotygodniowych przerw w pracy należy uwzględnić różnorodność kulturową, etniczną, religijną i inne czynniki występujące w Państwach Członkowskich; w szczególności, wyłącznie do Państwa Członkowskiego należała decyzja, czy **niedziela** powinna być włączona do cotygodniowej przerwy w pracy, a jeżeli tak, to w jakim zakresie. Przepis art. 5 dyrektywy 93/104/WE, który był odpowiednikiem art. 5 dyrektywy 2003/88/WE, w pierwotnej wersji (przed zmianami dokonanymi z dniem 1 sierpnia 2000 r. przez dyrektywę 2000/34/WE) zawierał również ówczesne zdanie drugie, które stanowiło, że minimalny czas przerwy w pracy określony w akapicie pierwszym powinien w zasadzie obejmować **niedzielę**. Przepis ten został jednak uznany za nieważny przez Trybunał Sprawiedliwości (wyrok z 12 listopada 1996 r. w sprawie C-84/94 Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przeciwko Radzie Unii Europejskiej).

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

a) Proponowana zmiana brzmienia art. 151^{9a} Kodeksu pracy polega na zastąpieniu obecnego zakazu pracy w placówkach handlowych w święta, w tym w święta przypadające w niedziele, zakazem pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta.

Należy uznać, że proponowany przepis odnosi się w ten sam sposób do wszystkich przedsiębiorców działających na terytorium Polski i oddziałuje w ten sam sposób, prawnie i faktycznie, na sprzedaż produktów krajowych i produktów z innych państw członkowskich. Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, celem przepisu jest poprawa sytuacji rodzin i wzmocnienie więzi wewnątrzrodzinnych, gdyż niedziela, w polskiej i europejskiej kulturze, przeznaczona jest na odpoczynek i życie rodzinne, co wynika z chrześcijańskich tradycji kontynentu. Celem projektowanego przepisu nie jest natomiast wpływ na handel między państwami członkowskimi. Nie będzie również prowadził do nierównego traktowania produktów krajowych i produktów importowanych w zakresie dostępu do rynku. Proponowana zmiana nie będzie również naruszała traktatowych zasad: swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług.

W konsekwencji należy uznać, że projektowana zmiana art. 151^{9a} Kodeksu pracy nie narusza art. 34, art. 49 ani art. 56 TfUE.

b) Proponowana zmiana art. 151¹⁰ Kodeksu pracy polega na rozszerzeniu listy wyjątków od zakazu pracy w niedziele i święta. W porównaniu do obecnego stanu prawnego proponuje się wprowadzenie dodatkowego wyjątku dotyczącego pracy na stacjach benzynowych.

Projekt zmierza zatem do liberalizacji ogólnego zakazu pracy w niedziele i święta. Jak wykazano w punkcie III lit. a niniejszej opinii, sam zakaz pracy w niedziele i święta sformułowany jest w sposób niedyskryminacyjny, dotyczy w jednakowym stopniu podmiotów krajowych i podmiotów z innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Jest też uzasadniony względami społecznymi i kulturowymi. Nie narusza zatem art. 34, art. 49 i art. 56 TfUE. Tym bardziej liberalizacja zakazu nie będzie naruszać przywołanych przepisów TfUE.

c) Przepis art. 5 dyrektywy 2003/88/WE jest implementowany do prawa polskiego przez art. 133 § 1 Kodeksu pracy. Proponowane rozszerzenie zakazu pracy w niedziele i święta na wszystkie niedziele, przy równoczesnym rozszerzeniu listy wyjątków od tego zakazu, nie wpłynie na stopień implementacji art. 5 dyrektywy odnośnie przerwy w pracy.

IV. Konkluzje

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, 17 czerwca 2013 r.

BAS-WAPEiM-1500/13

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus) w wersji uwzględniającej autopoprawkę jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy zakłada rozszerzenie zakazu pracy w placówkach handlowych na niedziele (obecnie obowiązuje zakaz pracy w święta, w tym w święta przypadające w niedziele). Jednocześnie projekt przewiduje rozszerzenie listy wyjątków określających przypadki, w których praca w niedziele i święta jest dozwolona. Zmiana polegałaby na dopuszczeniu pracy w niedziele i święta na stacjach benzynowych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie – Kodeks pracy, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 18 lipca 2013 r.

BSA III - 021 - 262/13

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 22 07 13

**Pan
Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze!

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 czerwca 2013 r., GMS-WP-173-204/13 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy wraz z autopoprawką.**

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY
PG VII G 025/239/13

Warszawa, dnia 19. 07. 2013 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 22. 07. 2013

Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

Nawiązując do pisma z dnia 28 czerwca 2013 r. nr GMS-WP-173-204/13, przy którym przekazano poselski *projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy z autopoprawką*, uprzejmie informuję, iż do przedłożonego do oceny projektu nie zgłaszam uwag w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury.

z szacunkiem

Andrzej Seremet